

PILGRIMSVEJEN

Pilgrimsvejen til Santiago de Compostela i Nordspanien er den største vandreattraktion i Europa.

I efteråret 2011 fik David Grønbaek endelig selv mulighed for at vandre ad den berømte Camino.

'Man kan selvfølgelig vælge at gå andre og længere dele af caminoen, end blot de sidste 100 km. som jeg gik. Hele turen strækker sig over 800 km fra den franske side af Pyrenæerne til Santiago. Men at begynde i Sarría passer godt til en uges ferie og kvalificerer netop til det pilgrimsbevis, som man kan få udstedt i Santiago mod at fremvise et "pilgrimspas", som man har fået behørigt stemplet undervejs.

Da jeg på førstedagen af min vandring står op klokken syv, er det helt mørkt, men en time senere lyst – et brat skift fra nat til dag sammenlignet med derhjemme. Udstyret med en let dagstursrygsæk, kort, turbeskrivelse og vandrestav føler jeg mig særdeles klar til at komme i gang. Jeg er ikke tynget af nogen større oppakning, for bureauet, som har arrangeret min tur, sørger for at få den kørt til næste hotel.

FØRSTE STOP ER EN CAFÉ

Luften er dejlig frisk og morgenkølig, men en behagelig varme skulle vise sig snart at få overtaget i det strålende solskinsvejr, som fortsatte hele vejen til Santiago. Jeg finder op til torvet i Sarrías gamle bydel og lægger hårdt ud med at sætte mig ind på en café, hvor jeg nyder en espresso ved disken, sætter mig ind i dagens rute og får mit første stempel i passet. Uden for caféen sidder der andre vandrere, som giver mig den første fornemmelse af det fællesskab, som caminoen er kendt for.

På vej ud af byen passerer jeg et delvist tilgroet tårn, som er resterne af en borg, der blev smadret i 1400-tallet, og et fornemt kloster med kirkegård. Lidt uden for byen fører en smuk middelalderbro, Ponte Áspira, over et vandløb, og snart kommer jeg forbi den lille Sankt Jakobs Kirke i romansk stil fra 1100-tallet. Jeg må indenfor og kigge, og her sidder en venlig dame, som takker for besøget og tilbyder mig det næste stempel i mit pas. Der skulle følge adskillige flere maleriske borge, klostre, kirker og broer forude på min vej til Santiago.

'BUEN CAMINO'

Det er en fornøjelse at gå gennem det idylliske bakkelandskab med bølgende marker indrammet af stendiger og udsigter over vidtstrakte dale. Der er masser af æbletræer, og jeg ser folk slå på grenene med lange stager for at ryste æblerne ned. Jeg kommer igennem den ene landsby efter den anden med gårde, som ligger ud til vejen, så man får et kig ind til køerne, og hønsene farer om benene på én. Mange lokale er så venlige at hilse mig med et "buen camino".

En særlig seværdighed er de mange små aflange magasiner (horreos) til opbevaring og tørring af afgrøder, der står hævet over jorden på en sokkel. De ser ikke ud til at være i

brug længere, men står der stadig i stort tal – den første, jeg ser, er lidt af en begivenhed, men efterhånden bliver jeg mere vant til synet. I gamle dage var deres størrelse og fornemhed et signal om ejernes status og rigdom.

Indimellem er der skyggefulde skovstrækninger med blandt andet ældgamle krogede egetræer, som generationer af vandrere må have passeret, og tårnhøje slanke eukalyptus-træer, som danner en naturkatadral så flot som nogen bøgeskov. Herinde fortsætter stendiget langs stien, som ofte er dybt udhulet af århundreders slid. Det er ikke mindst i disse omgivelser, at man får følelsen af at indgå i et tusind år gammelt vandrefællesskab.

VANDRETUR – NU OGSÅ PÅ CYKEL

Historisk set har der været to måder at komme til Santiago på; til fods eller til hest. Hertil skal jeg måske føje "med skib", for mange englændere, skotter og irere valgte at sejle det meste af vejen, hvilket sikkert var mindst ligeså strabadserende som at gå. I dag er det også legitimt at tage cyklen (men så kræver det 200 og ikke 100 km at opnå pilgrimsbeviset). Jeg mødte ingen pilgrimme på hesteryg, men en hel del cyklister, som heldigvis var meget hensynsfulde.

UDEN MAD OG DRIKKE

Der er talrige beværtninger på vejen, hvor de forbipasserende kan få mad og drikke, f.eks. en velsmagende chorizo-omelet-sandwich eller den lokale cider til en absolut rimelig pris. I det hele taget er det en fornøjelse at befinde sig i et område, hvor selv et simpelt måltid typisk

En chorizo-omelet-sandwich kan fås til en rimelig pris på en af de utallige beværtninger, der ligger langs pilgrimsruten.

At vandre på Caminoen giver mange spændende oplevelser. Man møder glade mennesker alle steder, og det er altid muligt at få en sludder med de lokale.

Når man har overværet messen i katedralen i Santiago, kan man endelig kalde sig Camino-vandrer.

er delikat og tilberedt med sans for kvalitet. Det gælder også de hoteller, hvor jeg overnatter, og i storbyen Santiago, skal jeg senere erfare.

Turen ned i Mino-dalen til Portomarin er en smuk afslutning på den første etape. Denne gamle pilgrimsstation ved floden har en særlig dramatisk historie. Byen blev jævnet med jorden og oversvømmet ved en opdæmning i 1950'erne (men i tørkeperioder dukker de gamle flodbredder op med fundamentene af den nedrevne by). Sankt Nikolauskirken og nogle andre særligt bevaringsværdige bygninger blev omhyggeligt nedtaget og genopført i den nye by, som blev bygget oppe på bakken. Derfor kan man heldigvis stadig opleve den imponerende borgkirke tilhørende Johanitter-ridderne, som beskyttede pilgrimmene på deres vej til Santiago.

TYPER PÅ CAMINOEN

Jeg gik for mig selv, når jeg havde lyst til dét, men det var ikke svært at falde i snak med andre vandrerere af alle mulige nationaliteter, når jeg havde lyst til dét. Vandreferier er for mig altid beriget af de mennesker, som man møder på stierne og overnatningsstederne, men caminoen er noget særligt. Lad mig nævne nogle

af dem, jeg fulgtes med undervejs, og som jeg har inddelt i nogle typer, som man kan møde på caminoen:

Den selskabelige:

Pascal fra Frankrig blev jeg opmærksom på, da jeg bag mig hørte lyden af, hvad jeg troede var en guitar. Det viste sig at være en ukulele, han spillede på, en slags firstrengnet miniature-guitar og tilsyneladende et yndet instrument for omvandrende guitarister på caminoen. Pascal havde nogle år forinden gået hele caminoen på 800 km, fortalte han mig, og elskede at komme tilbage for at slappe af og lade op. Han havde også sin lille laptop med i rygsækken med optagelser af populære sange fra forskellige lande, anbefalet af folk, som han havde mødt på sin vej, bl.a. Kim Larsens "Kvinde min" og "Midt om natten". Jeg kunne ikke lade være med at nynne Kim Larsen-melodier det næste stykke af caminoen.

Den sportslige:

Man skal jo begynde en samtale på en eller anden måde, så i tilfældet Jürgen fra Bochum i Tyskland nævnte jeg nogle kendte fodboldklubber fra hans område, og han huskede udmærket Allan Simonsen fra Borussia Mönchengladbach. Jürgen havde fart på. Han var kommet ad den syd-østlige camino-rute fra

Salamanca, også kaldte "Sølvvejen", og skulle gå ca. 40 km om dagen for at nå frem til Santiago efter planen (mine marchlængder var halvt så lange). Jeg indhentede ham overraskende nok ved en bænk længere fremme, men han var hurtigt videre. Mon jeg ville være lige så slank og atletisk som ham, når jeg nåede frem til Santiago, spurgte jeg mig selv.

Den religiøse:

Geja fra Holland var gymnasieelev fra det nordlige Holland. Hun planlagde at studere religionsvidenskab på universitetet og var taget på caminoen for at indsamle materiale til en gymnasieopgave, som skulle være en "sammenligning af ateistens og den religiøses oplevelse af pilgrimsvejen". Hun var selv troende, men lidt i krise over, at hun hidtil ikke selv havde følt nogen særlig religiøs intensitet ved at gå på caminoen. Hun syntes dog ikke at være synderligt tynget af situationen, hvilket måske skyldtes den ualmindeligt flotte sicilianer, som gav hende følgeskab.

Den eventyrlystne:

Lucia og Paula var to unge spanske kvinder fra henholdsvis Valencia og Andalusien, som kendte hinanden fra universitetet i Malaga, og som havde besluttet at tage en uge fri hvert år

DIABETES INGEN HINDRING

Selv om Lars Andersen (tv) har diabetes, mener han ikke, at det er en hindring for at gå alle 800 km. på Caminoen.

Diabetes behøver ikke at stå i vejen for en camino-vandring. Det er Lars Andersen, 56-årig pædagog fra Bornholm og diabetiker, et synligt bevis på. Han gik 800 km fra St. Jean-Pied-de-Port på den franske side af Pyrenæerne til Santiago de Compostela i Galicien, hvilket tog ham 41 dage. Overnatning, bagagetransport mm. var arrangeret af Vagabond Tours.

Lars var klar over, hvor vigtigt det er med godt fodtøj og brugte flere måneder på at gå et par nye støvler til. Fødderne skal være i orden for at kunne gennemføre sådan en tur, men så går det også bare derudad. Ugen før sin afrejse anskaffede han sig et par vandrestave, som han også fik han stor glæde af.

Det var første gang Lars gav sig i kast med så krævende en udfordring, og vandringen har været en ny start i hans liv. Han kom hjem i super form og kan nu slet ikke lade være med at motionere, går ture så ofte som muligt og er startet i fitnesscenter. Siden har Lars også vandret i Skotland.

for at opleve noget nyt sammen. Da jeg spurgte Lucia, hvad der havde trukket dem til caminoen, udbrød hun på engelsk: "Adventure!". Jeg fik ikke spurgt, hvad de havde gjort de andre år. Men jeg fandt det interessant, at de var kommet til dette nordvestlige hjørne af Spanien fra fjerne østlige og sydlige egne af landet, men ikke til fods via Salamanca og Sølvvejen som fortidens pilgrimme – og Jürgen.

JAKOBKAGE

Min sidste overnatning før Santiago er i det hyggelige San Paio Hostal i Lavacolla 12 km fra Santiago. Igen et aldeles tilfredsstillende tre-retters aftenmåltid til kun 10 euro, inklusive Tarta de Santiago ("Jakobs-kage"), den lækre lokale mandelkage. "San Paio" henviser til den eneboermunk, som ifølge legenden i år 831 blev ledt af en strålende stjerne over en mark til apostlen Jakobs forsvundne grav. Deraf navnet Santiago de Compostela, som betyder "Sankt Jakob på stjernemarken".

I Lavacolla krydser man det vandløb, hvori pilgrimmene i sin tid vaskede sig grundigt for at være klar til mødet med Sankt Jakobs grav nogle timer senere. Jeg når så de første forstæder til Santiago og går op til

Monte de Gozo ("glædens høj"), hvor pilgrimmene blev grebet af stærk bevægelse, når de første gang så målet for deres lange rejse. Det var også herfra, at pave Johannes Paul 2. i 1982 vandrede til Santiago som pilgrim og dermed gav sit bidrag til den fornyede tilstrømning, som caminoen har oplevet i de seneste årtier.

ENDELIG I MÅL

Byen Santiago de Compostela er både imponerende og charmerende. Det er ikke bare den overdådige katedral, den storstilede El Obradoiro-plads og alle de fornemme bygninger og monumenter, som betager – det er hele den historiske bykerne, som er forbløffende velbevaret. Her finder man et mylder af hyggelige caféer, restauranter og velforsynede bagerforretninger og købmandsbutikker, hvor den hvidkittede købmand står bag disken som i gamle dage derhjemme.

Nogle pilgrimme fortsætter vandringen fra Santiago og ud til Finisterre ("verdens ende") på atlantehavskysten. Dette sted blev i middelalderen betragtet som verdens yderste kant, og på stranden fandt pilgrimmene en muslingeskal, en såkaldt ibskal, som de tog med hjem som et bevis på, at de havde gennemført rejsen. (Skal-

lerne kan i dag som dengang også købes inde i byen.)

MESSE HVER DAG KL 12

Der er pilgrimsmesse i katedralen hver dag kl. 12. Hvis man er heldig – som jeg var – får man til sidst en ganske særlig oplevelse, når en gruppe præster begynder at hive i et tov, som via en ældgammel anordning ophængt i kirkens kuppel får en vældig røgelsesbeholder, el butofumeiro, til at svinge 65 meter frem og tilbage højt op under sideskibets hvælvinger, så det gyser i forsamlingen.

Tiden er kommet til at besøge Sankt Jakobs grav i krypten under alteret. Damen ved siden af mig har tårer i øjnene, gør korsets tegn og omfavner apostelens forsvundne statue, som det er skik og brug. Det er en smuk og højtidelig afslutning på min hundrede kilometer lange vandring, og jeg er glad for at kunne indskrive mig i dén vidtrækkende tradition, som for over tusind år siden udgik fra dette sted.

Artiklens forfatter rejste med Vagabond Tours, specialist i vandreture på Caminoen. Bureauet udbyder både individuelle ture (på egen hånd med bagage-transport) og fællesture (i gruppe med turleder). www.vagabondtours.dk